

Institucions i Polítiques Mediambientals en l'Àmbit Internacional

Codi: 102814
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501915 Ciències Ambientals	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Oriol Costa Fernández
Correu electrònic: Oriol.Costa@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits acadèmics

Objectius

L'assignatura vol familiaritzar els/les estudiants amb els principals actors, interessos i institucions presents a la política internacional i global del medi ambient. Això significa prestar atenció a:

- 1) el funcionament general del sistema internacional (la qual cosa inclou una ràpida familiarització amb la disciplina de les Relacions Internacionals);
- 2) els principals actors i forces polítiques de l'esfera internacional rellevants per a les qüestions mediambientals;
- 3) la pauta d'anàlisi que explica com es produeixen les interaccions entre aquests actors, com evoluciona l'entorn del sistema i com els actors s'adapten a l'evolució;
- 4) les regles, règims i normes establertes per tal de facilitar la cooperació ambiental, amb una especial consideració a la dinàmica present a les negociacions mediambientals internacionals i globals;
- 5) les institucions - en un sentit no necessàriament formal- internacionals que s'han creat per aplicar aquestes regles, normes i règims; i
- 6) alguns dels principals factors i problemes vinculats a problemàtiques mediambientals generadores de conflictes internacionals, amb particular atenció als conflictes susceptibles d'esdevenir virulents.

Competències

- Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
- Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
- Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i els conceptes de les ciències socials més rellevants en medi ambient.
- Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.

- Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
- Treballar amb autonomia.
- Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
2. Analitzar i valorar críticament el funcionament de les diferents institucions polítiques estatals.
3. Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
4. Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
5. Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
6. Demostrar si aquestes polítiques provoquen conflictes o responen a un consens.
7. Descriure els actors polítics i valorar críticament el comportament polític en diferents contextos sociopolítics i històrics.
8. Descriure els principals elements del procés polític: socialització, actituds i ideologies polítiques.
9. Fer un diagnòstic de les problemàtiques de conflictivitat i de cooperació als països, regions i àmbits del sistema internacional que calgui.
10. Fer un diagnòstic de les problemàtiques de seguretat i de desenvolupament als països, regions i àmbits del sistema internacional que calgui.
11. Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.
12. Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
13. Treballar amb autonomia.
14. Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.
15. Utilitzar aquesta demostració per interpretar com es posa en pràctica una decisió política.

Continguts

BLOC I. RELACIONS INTERNACIONALS I MEDI AMBIENT

1. Introducció a la política internacional del medi ambient: l'evolució de la problemàtica mediambiental en les relacions internacionals. Estocolm (1972), Río (1992), Johannesburg (2002) i Río (2012)
2. Les Relacions Internacionals com a realitat i com a disciplina: una visió de conjunt, l'objecte d'estudi (la societat internacional i la seva evolució), l'instrument d'anàlisi (la noció de sistema internacional). Per què no es pot aplicar, almenys totalment, l'analogia amb la política interna.
3. Una pauta d'anàlisi de la política mediambiental global. Característiques distintives. L'òptica sistèmica. La formulació de polítiques. L'ordre: la noció de règim mediambiental i la seva aplicació.

BLOC II. ELS ACTORS DE LA POLITICA INTERNACIONAL DEL MEDI AMBIENT

4. El concepte d'actor internacional: definició i aplicació genèrica al cas mediambiental
5. Els estats en la política mediambiental: definició, trets característics, papers/funcions i interessos, tipologia de papers i d'instrument utilitzables per a formular règims i polítiques.
6. Les organitzacions internacionals com actors mediambientals: definició, trets característics, papers/funcions, exemples. Les principals organitzacions a considerar en l'àmbit universal, interregionals, regionals i subregionals.
7. Les empreses (nacionals i transnacionals) com actors en la política mediambiental global: definició, trets característics, papers/funcions i interessos (en la formació de règims; en assumptes no sotmesos a negociació), exemples.

8. Les organitzacions no governamentals: definició, trets característics, papers/funcions, exemples.

BLOC III. COOPERACIÓ I CONFLICTE A LA POLÍTICA INTERNACIONAL DEL MEDIAMBIENT

9. El desenvolupament de règims mediambientals; casos d'estudi (canvi climàtic, contaminació atmosfèrica transfronterera; reducció de la capa d'ozó; protecció de les balenes; l'Antàrtida; el transport i comerç internacional de residus tòxics; comerç i protecció d'espècies en perill; biodiversitat; desertificació).

10. Els conflictes "verds" i la noció de seguretat ambiental

Metodologia

Vegi's el quadre

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	2, 3, 7, 8, 9
Problemes	10	0,4	1, 3, 15
Seminaris de treball en grups reduïts	10	0,4	1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories al despatx en grups petits (treball)	4	0,16	1, 3, 8, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	50	2	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Treball autònom per a la preparació del treball escrit	40	1,6	

Avaluació

L'avaluació combinarà un examen parcial no memorístic (20% de la nota), un examen final també no memorístic (40% de la nota) i un treball pràctic (40% de la nota). Aquest treball s'elaborarà en grup (màxim tres persones) i versarà sobre algun aspecte de les negociacions que tindran lloc a la Conferència de les Parts del Conveni Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. A classe es farà un seguiment detallat d'aquestes negociacions.

Si un dels exàmens, o tots dos, queda per sota del 5, es podrà recuperar en una prova de recuperació, sempre i quan l'estudiant interessat s'hagi avaluat prèviament d'activitats d'avaluació que equivalguin a un mínim del 60% de la nota final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final no memorístic	40%	3	0,12	2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 15

Examen parcial no memorístic	20%	3	0,12	2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 15
Treball sobre les negociacions internacionals del clima(en grups de màxim 3 persones)	40%	0	0	1, 4, 5, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Bloc 1.

Barbé, Esther (2007), *Relaciones Internacionales* (3a edició), Madrid: Tecnos

Chasek, Pamela S. (2001), *Earth Negotiations: Analyzing Thirty Years of Environmental Diplomacy*, Nueva York (etc): United Nations University Press.

Oberthür, Sebastian and Thomas Gehring (2004), "Reforming International Environmental Governance: An Institutionalist Critique of the Proposal for a World Environment Organisation", *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics*, 4, 359-381

Seyfang, Gill (2003), "Environmental mega-conferences -from Stockholm to Johannesburg and beyond", *Global Environmental Change*, 13, 223-228

Bloc 2.

Andresen, Steinar and Shardul, Agrawala (2002), "Leaders, ushers and laggards in the making of the climate regime", *Global Environmental Change*, 12, 41-51.

Haas, Peter M. (2004), "Science policy for multilateral environmental governance", in Norichika Kanie and Peter M. Haas (eds), *Emerging Forces in Environmental Governance*, Tokyo/New York/Paris: United Nations University Press.

Kauffman, Joanne M. (1997), "Domestic and International Linkages in Global Environmental Politics: a case-study of the Montreal Protocol", in Miranda A. Schreurs and Elizabeth C. Economy (eds), *The Internationalization of Environmental Protection*, Cambridge: Cambridge University Press, 74-96.

Lidskog, Rolf and Sundqvist, Goran (2002), "The Role of Science in Environmental Regimes: the Case of LRTAP", *European Journal of International Relations*, 8, 77-101.

Najam, Adil (2004), Dynamics of the Southern Collective: Developing Countries in Desertification Negotiations, *Global Environmental Politics*, 4(3), 128-154.

Peterson, MJ (1992), "Whalers, Cetologists, Environmentalists, and the International Management of Whaling", *International Organization*, 46, 147-186.

Schreurs, Miranda and Tiberghien, Yves (2007), "Multi-level reinforcement: explaining European Union leadership in climate change mitigation", *Global Environmental Politics*, 7, 19-46.

Sprinz, Detlef and Vaahtoranta, Tapan (1994), "The interest-based explanation of international environmental policy", *International Organization*, 48, 77-105.

Bloc 3.

Barnett, Jon (2000), "Destabilizing the environment-conflict thesis", *Review of International Studies*, 26, 271-288.

Haas, Peter M, Keohane, Robert O, and Levy, Marc A. (eds.) (1993), *Institutions for the Earth: sources of effective international environmental protection*, Cambridge, MA: The MIT Press.

Homer-Dixon, Thomas (1994), "Environmental Scarcities and Violent Conflict: Evidence from Cases", *International Security*, 19, 5-40.

Porter, Gareth, Brown, Janet Welsh and Chasek, Pamela S. (2013), *Global Environmental Politics*, Boulder, CO: Westview Press, 2013